

Knieb. 291/47

SENTENCJA WYROKU
W Imieniu Rzeczypospolitej Polskiej

Dn. 10 listopada 1947 r.

Sąd Okręgowy w Gdańsku w Wydziale Karnym

w składzie następującym:

Przewodniczący Sędzia S.O. St.Gmitrzak
Zawnicy: Józef Kulawiak i Tomasz Radwan-Wiński
Protokółant apl.Wł.Ehlert

w obecności Wice-Prokuratora S.O. B.Brulińskiego

rozpoznawszy dn. 5, 6 i 7 listopada 1947 r. sprawę:

- 1) Nikolausa Dirnbergera, s. Jana i Almy z Cziprów, urodz. 10.9.1900r. w Torbaky, pow.Budapeszt (Węgry),
- 2) Ericha Jassena, s. Wojciecha Franciszka i Amalii z-e Stelttnerów, ur. 28.12.1906 r. w Gdańsku,
- 3) Ottona Welkego, s. Karola i Huldy ze Spickerów, ur. 24.3.1906 r. w Kroskowie, pow.Wyrzysk,
- 4) Gustawa Eberle, s. Fryderyka i Fryderyki z Knodłów, ur. 21.11.1906 r. w Puźnicy, pow.Wąbrzeźnie,
- 5) Adolfa Karola Klaffke, s. Fryderyka i Marii z Wilmów, ur. 10.9.1906r. w Trucken, pow.gdańskiego,
- 6) Mikołaja Klawana, s. Leonarda i Olgi ze Stahlbergów, ur. 24.I.1901r. w Lepistu (Estonia),
- 7) Jana Lichtnera, s. Jana i Magdaleny z Neisserów, ur. 7.7.1914 r. w Czechosłowacji,
- 8) Hansa Möhrke, s. Hermana i Luizy z Schulzów, ur. 31.8.1918 r. w Gdańsku,
- 9) Harry Müllera, s. Bernarda i Almy z Kintzlów, ur. 1.10.1913 r. w Kijewie Szlacheckim, pow.Chełmno,
- 10) Karola Heinza Meincka, s. Karola i Margarety z Wullenwexberów, ur. 13.9.1906 r. w Schwerinie (Niemcy),
- 11) Ottona Pawła Alfreda Schneidera, s. Karola i Matyldy ze Strengów, ur. 23.11.1907 r. w Todtenhagen, pow.Koszalin,
- 12) Jana Sporera, s. Jana i Marii z Regitków, ur. 4.9.1918 r. w Czechosłowacji,
- 13) Richarda Timma, s. Paula i Emmy z Gaarów, ur. 13.5.1913 r. w Osieczku, pow.Wąbrzeźno,
- 14) Karola Emila Ottona Thulke, s. Ottona i Augusty z Beyermannów, ur. 5.10.1890 r. w Królewcu,
- 15) Hansa Tolksdorfa, s. Gustawa i Wilhelminy z Bartlików, ur. 31.12

1900 r. w Langancken, pow.Sensburg,

16) Willego Pawła Witta, s. Karola i Janiny z Glagów, ur. 25.11.1911r. w Grenzdorfie, pow.Gdańsk,

17) Heinza Erwina Loewena, s. Henryka i Augusty z Behrendtów, ur. 8. 8.1905 r. w Blumsteinie,

18) Ericha Stampnioka, s. Karola i Luizy z Lüthen, ur. 31.7.1919 r. w Berlinie,

19) Fryderyka Tessmera, s. Juliusza i Augusty z Kühnów, ur. 26.6.1908r. w Sępowie, pow.Sępólno,

20) Alfreda Fryderyka Tisslera, s. Alberta i Laury z Mietskerów, ur. 17.8.1895 r. w Gdańsku,

oskarżonych o to, że:

I. w czasie pomiędzy wrześniem 1939 r., a początkiem 1945 r. na terenie obozu koncentracyjnego w Stutthofie, pow.gdańskiego, zaś Welke ponadto w obozie w Potulicach, idąc na rękę władzy państwa niemieckiego, jako członkowie S.S., działali na szkodę osadzonych tam więźniów różnych narodowości przez to, że Jassen, Welke i Klaffke bez żadnego powodu bili ich kolbami karabinów i kopali, pozostali zaś, pełniąc różne funkcje obozowe, terroryzowali więźniów i zmuszali do wyczerpującej i przekraczającej ich możliwości pracy;

II. w powyższym czasie i miejscu przez wstąpienie i należenie do S.S. brali w ten sposób udział w powołanej przez władze państwa niemieckiego organizacji przestępczej, mającej na celu dokonywanie zbrodni wojennych i zbrodni przeciwko ludzkości,

t.j. o przestępstwa, przewidziane: I w art. 2, a II w art. 4 § 1 i § 3 pkt. b) dekretu P.K.W.N. z 31.8.1944 r. w brzm. dekretu z dn. 10. XII.1946 r. (Dz.Ust. Nr. 69 poz. 376 i 377),

Nicolausa Dirnbergera, Ericha Jassena, Otta Welke, Gustawa Eberle, Adolfa Klaffke, Mikołaja Klawana, Jana Lichtnera, Hansa Möhrke, Harrego Müllera, Karola Meincka, Otta Schneidera, Jana Spörera, Richarda Timma, Karola Thulke, Willego Witta, Heinza Loewena, Ericha Stampnioka, Friedricha Tesmera i Alfreda Tisslera, uniewinnia z oskarżenia o zarzucone im w p. I-szym akcie oskarżenia przestępstwo i związanymi z tem oskarżeniem kosztami postępowania obciąża Skarb Państwa, natomiast uznaje ich winnymi przestępstwa, wymienionego w punkcie II-gim akcie oskarżenia, i za to przestępstwo na mocy art. 4 § 1 i § 3 pkt. b. dekretu P.K.W.N. z 31 sierpnia 1944 r. o wymiarze kary dla faszystowsko-hitlerowskich zbrodniarzy w brzmieniu dekretu z dnia 10 grudnia 1946 r. (Dz.Ust. Nr. 69 poz. 376 i 377), oraz na mocy art. 7 tego dekretu i art. 52 K.K. skazuje:

1) Ericha Jassena, 2) Otta Welke, 3) Gustawa Eberle, 4) Adolfa Klaffke, 5) Otta Schneidera i 6) Willego Witta, każdego z nich na 10 (dziesięć)

694 758
160

lat więzienia oraz na utratę praw publicznych i obywatelskich praw honorowych na przeciąg lat 10 (dziesięciu);

7) Karola Meincka na 12 (dwanaście) lat więzienia oraz na utratę praw publicznych i obywatelskich praw honorowych na przeciąg lat 10 (dziesięciu);

8) Nikolausa Dirnbergera, 9) Hansa Möhrke, 10) Harrego Müllera, 11) Jana Sporera, 12) Richarda Timma i 13) Friedricha Tesmera, każdego z nich, na 4 (cztery) lata więzienia oraz na utratę praw publicznych i obywatelskich praw honorowych na przeciąg lat 5 (pięciu);

14) Jana Lichtnera, 15) Karola Thulke, 16) Heinza Loewena, 17) Ericha Stampnioka i 18) Alfreda Tisslera; każdego z nich, na 5 (pięć) lat więzienia oraz na utratę praw publicznych i obywatelskich praw honorowych na przeciąg lat 5 (pięciu);

19) Mikołaja Klawana na 3 (trzy) lata więzienia oraz na utratę praw publicznych i obywatelskich praw honorowych na przeciąg lat trzech (3).

Całe mienie tych wszystkich oskarżonych uznaje za przepadłe na rzecz Skarbu Państwa; od opłat sądowych i zwrotu kosztów postępowania w sprawie oskarżonych tych zwalnia.

Na poczet orzeczonych im powyżej kar: pozbawienia wolności, każdemu z nich, zalicza okres tymczasowego aresztu od dnia 10 maja 1947 r. do dnia 10 listopada 1947 r.

Hansa Tolksdorfa uniewinnia z oskarżenia o przestępstwa, opisane w punktach I-szym i II-gim aktu oskarżenia, i związanymi z jego oskarżeniem kosztami postępowania obciąża Skarb Państwa.

U z a s a d n i e n i e .

Na podstawie wyjaśnień, złożonych na rozprawie głównej przez oskarżonych, Sąd przyszedł do wniosku i przekonania, że wszyscy skazani powyższym wyrokiem brali udział w zbrodniczej organizacji hitlerowskiej S.S. (Schutzstaffeln), przy czym udział ich w tej organizacji przedstawiał się w sposób następujący:

- 1) Nikolaus Dirnberger b. obywatel węgierski, narodowości niemieckiej, został we wrześniu 1944 r. wcielony w szeregi "S.S.Totenkopf-Sturmbann Stutthof", otrzymał w obozie stutthofskim kilkutygodniowe wykształcenie strażnika obozowego, poczem w charakterze strażnika został przydzielony do obozu koncentracyjnego w Buchenwalde; do załogi tego obozu należał aż do czasu dostania się w pierwszej połowie 1945 r. do niewoli amerykańskiej. W organizacji tej nie dosłużył się żadnego wyższego stopnia; był zwyczajnym "S.S.-schütze". -
- 2) Erich Jassen jest starym członkiem organizacji S.S., do której wstąpił w listopadzie 1933 r. W lipcu 1939 r. został powołany do rezerwy policji w Gdańsku, w 1941 r. wcielony do "Waffen S.S." przeszedł przeszkolenie w Orłowie, poczem w marcu 1942 r. został przydzielony w chara-

kterze strażnika do załogi obozu stutthofskiego, a tem samem stał się członkiem organizacji "S.S. Totenkopf-Sturmabteilung Stutthof".

W listopadzie 1943 r. wysłano go do Trawniki koło Lublina, gdzie należał do oddziału, szkolącego członków ukraińskiej organizacji "S.S." W chwili zakończenia wojny miał w organizacji S.S. stopień "Unterscharführera".

3) Otto Welke, b. obywatel polski, narodowości niemieckiej, wstąpił w listopadzie 1939 r. w Białosławi koło Wyrzyska do organizacji S.S.

W 1941 r. został powołany do służby w "Sicherheitsdienst" (S.D.) i przydzielony w charakterze strażnika do obozu w Potulicach. W październiku tegoż roku wcielono go w szeregi organizacji "S.S.-Totenkopf-Sturmabteilung Stutthof" i w obozie tym pełnił on służbę wartowniczą aż do maja 1943 r., w którym to czasie został wysłany do Grafenwehr w Bawarii na przeszkolenie bojowe, poczem wcielony w szeregi dywizji Waffen S.S. "Germania". W chwili ukończenia wojny miał w tej organizacji stopień "Rottenführera".

4) Gustaw Eberle, b. obywatel polski, narodowości niemieckiej, w styczniu 1940 r. wstąpił w Wąbrzeźnie do organizacji S.S. We wrześniu 1941 r. został wcielony w szeregi "S.S. Totenkopf-Sturmabteilung Stutthof" i pełnił w tym obozie, jak też na różnych "Aussenkommandach", służbę wartowniczą aż do września 1943 r.

We wrześniu 1943 r. wysłany do Auerbach w Bawarii na przeszkolenie bojowe został po przeszkoleniu przydzielony do formacji bojowej Waffen S.S., z której z końcem wojny wyszedł w stopniu "Rottenführera".

5) Adolf Klaffke wstąpił w 1934 r. do organizacji S.S. w Gdańsku.

W sierpniu 1939 r. został powołany do rezerwy policyjnej w Gdańsku, w styczniu 1942 r. wcielony w szeregi organizacji "S.S.-Totenkopf-Sturmabteilung Stutthof" pełnił w tym obozie służbę wartownika, telefonisty, potem znów wartownika aż do stycznia 1943 r. W styczniu 1943 r. został przeniesiony do Buchenwalde, gdzie go wcielono do pancernego pułku Waffen S.S., z szeregów którego z końcem wojny wybył w stopniu "Unterscharführera".

6) Mikołaj Klawan, b. obywatel estoński, narodowości niemieckiej, osiedlony przez władzę niemiecką na gospodarstwie rolnem w powiecie Września, woj. Poznańskiego, wstąpił tam w końcu listopada 1939 r. do organizacji S.S.

W listopadzie 1941 r. został powołany do służby w Waffen S.S., do pułku kawalerii S.S. w Warszawie, po kilkumiesięcznym pobycie w tym pułku uznany za niezdatnego do służby frontowej został przydzielony do obozu koncentracyjnego w Neuengamme, gdzie pełnił służbę wartowniczą aż do końca sierpnia 1942 r.

Z dniem 1 września 1942 r. został przydzielony do obozu koncentracyjnego w Stutthofie, wszedł zatem w szeregi organizacji "S.S. Totenkopf-Sturmabteilung Stutthof".

kopf Sturmbann Stutthof" i pełnił tam służbę naprzód wartownika, a następnie "Blockführera" na bloku rosyjskim. Z organizacji tej z końcem wojny wyszedł w stopniu "Rottenführera".

7) Jan Lichner, b. obywatel czechosłowacki, narodowości niemieckiej, został w marcu 1943 r. wcielony w szeregi "S.S. Totenkopf-Sturmbann Stutthof" i pełnił w tym obozie służbę wartowniczą aż do 24 sierpnia 1943 r., w którym to dniu został wysłany do obozu koncentracyjnego w Dachau"; w obozie tym pełnił służbę wartownika aż do czasu zajęcia tego obozu przez alianckie wojska. Z organizacji S.S. wyszedł w stopniu zwyczajnego "S.S.-schütze".

8) Hans Möhrke wstąpił w końcu 1938 r. do organizacji S.S. W końcu sierpnia 1939 r. został powołany do rezerwy policyjnej w Gdańsku, przeszedł wyszkolenie policyjne, poczem pełnił służbę w prezydium policji w Gdańsku.

We wrześniu 1940 r. został wysłany do przeszkolenia do obozu w Stutthofie i we wrześniu następnego roku został wcielony w szeregi organizacji "S.S. Totenkopf Sturmbann Stutthof"; w obozie tym pełnił służbę wartownika.

Ponieważ służba w obozie nie odpowiadała mu, zgłosił się w marcu 1942 r. do służby frontowej, na froncie otrzymał stopień "Rottenführera".

9) Harry Müller, b. obywatel polski, narodowości niemieckiej; wstąpił w grudniu 1939 r. w Chełmnie do organizacji S.S. W dniu 20 sierpnia 1941 r. został powołany do służby w Stutthofie i wcielony w szeregi organizacji "S.S. Totenkopf Sturmbann Stutthof". W obozie stutthofskim pełnił służbę wartowniczą aż do początku marca 1943 r., w którym to czasie został wysłany do Oranienburga, a następnie wcielony do jednostki bojowej Waffen S.S., z której wybył w końcu wojny ze stopniem "Rottenführera".

10) Karol Meinck, lekarz dentysta, wstąpił w 1934 r. naprzód do organizacji N.S.D.A.P., a następnie do S.S.; wstąpił do tych organizacji ze względów ideowych.

W czerwcu 1942 r. został przydzielony do "S.S. Totenkopf-Sturmbann Stutthof" jako lekarz dentysta dla załogi tego obozu. W grudniu 1942 r. powołany na front do oddziału miotaczy min w Waffen S.S. wybył z końcem wojny z tej organizacji w stopniu "Obersturmführera".

11) Otto Schneider, człowiek inteligentny, z zawodu księgowy, wstąpił ze względów ideowych w 1933 r. w powiecie koszalińskim naprzód do organizacji N.S.D.A.P., a następnie do S.S.

W końcu marca 1940 r. został powołany do służby w Waffen S.S., ale ponieważ nie był zdolny do służby frontowej przekazany został do "S.S.-Hauptamt" w Berlinie; we wrześniu tegoż roku został ze służby zwolniony.

W listopadzie 1942 r. został znów powołany do służby w Waffen S.S. i przydzielony do "Hauptfürsorgeamt für Waffen S.S." w Berlinie; po

pełnieniu różnych funkcji i po przejściu różnych kursów pełnił przez jakiś czas służbę w "S.S. Wirtschaftsverwaltungshauptamt" w Berlinie, poczem w końcu 1943 r. został przesłany do obozu w Stutthofie, gdzie pracował w biurze "Ausrüstungswerke" aż do końca funkcjonowania tego biura.

W Waffen S.S. miał ostatnio stopień "Rottenführera", a w "Allgemeina S.S." stopień "Unterscharführera".

12) Jan Sporer, b. obywatel czechosłowacki, narodowości niemieckiej, został na początku 1943 r. powołany do służby nielinowej w Waffen S.S., a w marcu 1943 r. przesłany do obozu w Stutthofie, gdzie go przydzielono jako ordynansa i gońca do kompanii wartowniczej tegoż obozu. Na początku 1944 r. przeniesiono go do obozu w Gusen, gdzie pracował w biurze kompanii wartowniczej. Wyszedł z końcem wojny z tej organizacji w stopniu zwykłego "S.S.-schütze".

13) Richard Timm, b. obywatel polski, narodowości niemieckiej, został w końcu 1940 r. wcielony do organizacji S.S. We wrześniu 1941 r. został przydzielony do obozu w Stutthofie, gdzie po przejściu przeszkolenia pełnił służbę wartowniczą. W końcu 1941 r. posłano go na dalsze przeszkolenie do Orłowa, w lutym 1942 r. wrócił do Stutthofu i został wcielony do organizacji "S.S.-Totenkopf Sturmabteilung Stutthof"; po powrocie z Orłowa pełnił czynności kucharza w kuchni S.S.-mannów.

W marcu 1943 r. został wysłany do Holandii, gdzie w styczniu 1944 r. otrzymał nominację na "Unterscharführera".

14) Karol Thulke, człowiek inteligentny, b. pracownik Zarządu miejskiego w Braunsberg (Prusy Wschodnie), został z chwilą wybuchu wojny w 1939 r. powołany do wojska niemieckiego i walczył na froncie polskim, w grudniu 1939 r. został zwolniony z wojska i do lutego 1942 r. pracował w zarządzie wojskowym jako cywilny pracownik.

W lutym 1942 r. został powołany do służby policyjnej i skierowany do obozu koncentracyjnego w Dachau, gdzie przydzielono go do pracy w biurze personalnym oddziału politycznego. W listopadzie 1944 r. został przeniesiony do Stutthofu; po przybyciu do tego obozu skierowano go do "Aussenkomando" w Świętej Siewierce (Heiliges Beil), był to należący do Stutthofu podobóz, w którym przebywało około tysiąca więźniarek narodowości żydowskiej; pracowały one pod strażą na pobliskim lotnisku przy jego plantowaniu i w hangarach. Komendę tego podobozu sprawował Karol Thulke w stopniu "Hauptscharführera". W styczniu 1945 r. został on ściągnięty do Stutthofu i zaarrestowany, albowiem "Lagerführer" podobozu w Świętej Siewierce oskarżył go o utrzymywanie stosunków płciowych z więźniarkami, w areszcie przebył aż do końca wojny.

15) Willy Witt wstąpił w 1935 r. do organizacji S.S. w Granicznej Wsi,

697 760

pow. gdańskiego. W sierpniu 1939 r. został powołany do rezerwy policji w Gdańsku; po przejściu przeszkolenia w Gdańsku, a następnie w Orłowie został w marcu 1942 r. przydzielony do "S.S. Totenkopf-Sturmbann Stutthof", w obozie tym pełnił służbę wartowniczą do marca 1943 r.

W marcu 1943 r. został wysłany do Holandii i wcielony do oddziału bojowego Waffen S.S., z oddziałem tym brał udział w walkach na różnych frontach aż do końca wojny, wyszedł z tej organizacji ze stopniem "Unterscharführera".

16) Heinz Loewen wstąpił w 1933 r. do konnego oddziału S.S., w 1937 r. został członkiem N.S.D.A.P.

W maju 1941 r. został powołany do służby w Waffen S.S. w oddziale zmotoryzowanym w Berlinie, a po krótkim pobycie w tym oddziale skierowany do obozu koncentracyjnego w Oranienburgu w celu przeszkolenia w służbie strażniczej, na skutek starań został ze służby z Waffen S.S. zwolniony.

W maju 1943 r. został ponownie powołany do służby w Waffen S.S. w oddziale pancernych grenadierów w Warszawie, w lutym 1944 r. skierowany do obozu w Stutthofie pełnił tam służbę wartowniczą aż do 21 stycznia 1945 r.

Z organizacji S.S. wybył w stopniu "Sturmmanna".

17) Erich Stampniok zgłosił się w kwietniu 1939 r. do służby w Waffen S.S. i został wcielony do pułku Waffen S.S. "Germania" w Hamburgu; brał udział w walkach na froncie polskim, następnie na frontach francuskim, belgijskim, jugosłowiańskim i rosyjskim.

W listopadzie 1944 r. z oddziałem samochodów został przydzielony do obozu w Stutthofie, gdzie pełnił służbę szofera, wożąc prowiant dla S.S.-mannów. Stutthof opuścił w kwietniu 1945 r. Z organizacji S.S. wybył ze stopniem "Rottenführera".

18) Fryderyk Tesmer, b. obywatel polski, narodowości niemieckiej, został w lutym 1940 r. powołany przed komisję poborową S.S. w Sępólnie i wcielony do szeregów tej organizacji, a we wrześniu 1941 r. przesłany do obozu w Stutthofie.

Po przejściu przeszkolenia w Stutthofie, a następnie w Orłowie został w lutym 1942 r. zaliczony do szeregów organizacji "S.S. Totenkopf Sturmbann Stutthof" i pełnił w tym obozie służbę wartowniczą aż do sierpnia 1943 r., a od tego czasu aż do końca wojny służbę wartowniczą w obozie koncentracyjnym w Dachau. W Waffen S.S. miał ostatnio stopień "Rottenführera".

19) Alfred Tissler wstąpił w 1933 r. do organizacji S.S. w Gdańsku.

W sierpniu 1939 r. został powołany do pełnienia pomocniczej służby policyjnej w Gdańsku.

W październiku 1939 r. otrzymał funkcję zarządcy domu, przeznaczonego dla sztabu "S.S. Wisła", w Orłowie i pełnił ją aż do październi-

ka 1942 roku.

W październiku 1942 r. został skierowany do pełnienia służby w obozie w Stutthofie; po przejściu przeszkolenia w tym obozie, a następnie w Orłowie, w czerwcu 1944 r. objął służbę wartowniczą w obozie stutthofskim, którą wykonywał aż do kwietnia 1945 r. Z organizacji Waffen S.S. wyszedł ze stopniem "Sturmmanna".

Udział tych wszystkich oskarżonych w organizacji S.S. był świadomy; jako ludzie psychicznie normalnie rozwinięci, a z takimi Sąd zetknął się na rozprawie głównej, zdawali sobie doskonale sprawę z celów i zadań tej organizacji.

A cele i zadania tej organizacji, kierowanej przez ruch narodowo-socjalistyczny, były ogólnie i powszechnie znane. Książka Hitlera "Mein Kampf", która stała się niejako ewangelią partii nazistowskiej, stawiała sprawę jasno i wyraźnie; kazała Niemcom zwrócić uwagę na wschód i aby stworzyć wielkie imperium germańskie nakazywała wyćpienie narodów słowiańskich, a w pierwszym rzędzie Narodu Polskiego.

Toteż gdy hordy nazistowskie we wrześniu 1939 r. wdarły się do Polski, wniosły odrazu i wprowadziły system tępienia Polaków za pomocą zabójstw, aresztowań, wysiedlań, umieszczania w obozach koncentracyjnych i innych ciągłych prześladowań.

To samo wniosły hordy nazistowskie w 1941 r. do Sowieckiej Rosji, gdy pod wpływem chwilowych zwycięstw niemieckiej armii została zajęta pewna część terenów rosyjskich.

Dopuszczały się one wszystkich możliwych zbrodni, łamały wszelkie prawa ludzkie i boskie, odznaczały się wybitnie nieludzkością i bestialstwem, a prym w tem wszystkim wiodły organizacje S.S., stanowiące najwierniejsze kohorty Hitlera i jego popleczników, toteż ustawodawstwo, nie tylko nasze, ale i światowe, uznało słusznie udział w tych organizacjach za zbrodniczy.

Udział oskarżonych w organizacji S.S. był również umyślnym (art. 14 § 1 K.K.). - Wprawdzie niektórzy oskarżeni, jak Dürnberger, Lichtner, Sporer, Timm i Tesmer, tłumaczyli się, iż zostali do tej organizacji przymusowo wciągnięci, ale okoliczności tej w toku przewodu sądowego nie udowodnili, a zresztą nawet w razie jej udowodnienia nie byłiby w myśl art. 5 dekretu P.K.W.N. z dnia 31 sierpnia 1944 r. o wymiarze kary dla faszystowsko-hitlerowskich zbrodniarzy w brzm. Dekretu z dnia 10 grudnia 1946 r. (Dz.Ust. Nr. 69 poz. 376 i 377) wolnymi od odpowiedzialności karnej za udział w tej zbrodniczej organizacji. Oskarżeni tkwili w niej aż do końca wojny, względnie aż do czasu dostania się do niewoli anglo-amerykańskiej.

Toteż Sąd, mając to wszystko na uwadze, uznał ich za winnych udziału w tej organizacji i przypisane im przestępstwo zakwalifikował w art.

~~xxxxxxx~~

4, § 1 i § 3 pkt. b wskazanego wyżej dekretu P.K.W.N. z 31.8.1944 r.

Przy wymiarze kar poszczególnym oskarżonym Sąd miał na uwadze przepisy art. 54 K.K., a zatem: wiek oskarżonych, stopień ich rozwoju umysłowego i kulturalnego, stopień natężenia przestępczej woli, dotychczasową ich niekaralność, pozatem jeszcze następujące okoliczności: u osk. Meincka, iż jest to stary członek organizacji S.S., przytem jak sam oświadczył ideowiec faszystowski, któremu zasady Hitlera całkowicie odpowiadały, dlatego też Sąd wymierzył mu karę najsurowszą, u oskarżonych Jassena, Welkego, Eberlego, Klaffkego, Schneidera i Witta, iż są to również starsi członkowie organizacji S.S., przeważnie z lat 1933 i 1934 r., że pozatem byli oni bądź to członkami rezerwy policji bądź też S.D. (osk. Welke) i wykazali dość znaczne natężenie przestępczej woli, dlatego też Sąd skazał ich po 10 lat więzienia, u osk. Dürnbergera, że do Stutthofu przybył i wcielony został do S.S. dość późno, bo w 1944 r., u osk. Lichtnera, iż do Stutthofu przybył również dość późno, bo dopiero w 1943 r., u osk. Mührkego, iż w 1942 r. za pobłażliwe traktowanie więźniów został ukarany aresztem, poczym nie chciał dalej służyć w Stutthofie i zgłosił się na front, u osk. Müllera, iż traktował więźniów dobrze (zezn. św. Brzezickiego), u osk. Sporera, że do Stutthofu przybył z Czechosłowacji dopiero w 1943 r. i że do S.S. został wcielony dlatego, że nie był zdolny do służby wojskowej z powodu chorej ręki, u osk. Timma, że w Stutthofie był tylko kucharzem i obchodził się dobrze z więźniami (zezn. św. Brzezickiego), u osk. Thulkego, że za łagodne obchodzenie się z więźniami został w 1944 r. osadzony w areszcie śledczym, w którym przebywał aż do końca wojny, u osk. Loewena, że do Stutthofu przybył dopiero w 1944 r. i z więźniami obchodził się dobrze, u Stampnioka, że według zeznań św. Brzezickiego nie pełnił żadnej służby wartowniczej w Stutthofie, a tylko prowadził samochód, u osk. Tessmera, że według zeznań św. Brzezickiego obchodził się dobrze z więźniami, u osk. Risslera, że według zeznań św. Wiecherna obchodził się dobrze z więźniami, i nawet im pomagał, toteż Sąd uznał za słuszne wymierzyć tym oskarżonym dość niskie kary, bo tylko po 4 lub 5 lat więzienia.

Najłagodniej Sąd potraktował osk. Klawana i wymierzył mu najniższą przewidzianą w ustawie karę, albowiem wszyscy świadkowie, przesłuchani w niniejszej sprawie, dali o nim jaknajlepszą opinię, wyrażając się, że był to porządny człowiek, który traktował więźniów po ludzku i okazywał im serce.

Orzeczenie o utracie praw i przepadku mienia opiera się na przepisach art. 7 wskazanego w sentencji wyroku Dekretu z dnia 31.8.1944 r. i art. 52 K.K., orzeczenie o kosztach sądowych na przepisach art. 4 Dekretu z dnia 23 stycznia 1947 r. o opłatach sądowych w sprawach karnych (Dz.Ust. Nr. 19 poz. 73) i art. 598 K.P.K.

Wszystkich wyżej wymienionych oskarżonych Sąd uniewinnił z oskarże-

nia o zarzucone im w punkcie pierwszym aktu oskarżenia przestępstwa, a mianowicie o bicie i kopanie osadzonych w obozie stutthofskim więźniów oraz terroryzowanie ich i zmuszanie do wyczerpującej ich siły pracy, albowiem co do niektórych z nich, jak wyżej w uzasadnieniu podkreślono, Sąd przyjął za dowiedzione, że z więźniami obchodzili się dobrze, a co do pozostałych uznał wyniki przeprowadzonego w niniejszej sprawie przewodu sądowego za niewystarczające do ich skazania za to przestępstwo. - Związanymi z tem oskarżeniem kosztami postępowania sądowego Sąd z mocy art. 581 K.P.K. obciążył Skarb Państwa.

Osk. Tolksdorfa Sąd uniewinnił od obu postawionych mu w akcie oskarżenia zarzutów, albowiem po pierwsze przewód sądowy nie wykazał, aby on źle traktował osadzonych w obozie stutthofskim więźniów, a po drugie nie dostarczył też dowodów na to, aby był członkiem organizacji S.S. -

Z wyjaśnień jego wynika, że w 1944 r. został on wraz z innymi członkami "Wehrmachtu" przydzielony z wojska do Stutthofu do pełnienia służby wartowniczej, że jednak nie został on wcielony do organizacji S.S.; św. Brzezicki, b. SS-mann Stutthofu, również stwierdził, że osk. Tolksdorf, pełniąc służbę w Stutthofie, nie nosił rzeczywiście odznak S.S.-mannów, a tylko na kołnierzu podwójną swastykę, co nawet świadka dziwiło i zdezorientowało, toteż Sąd wobec wątpliwości, czy osk. Tolksdorf brał udział w zbrodniczej organizacji S.S., czy też nie brał, wątpliwość tę rozstrzygnął na korzyść oskarżonego i uniewinnił go od tego zarzutu, obciążając w myśl przepisów art. 581 K.P.K. związanymi z tem oskarżeniem kosztami postępowania Skarb Państwa.

Emilian J. Jankowski

R. Winiarski